

פרוטוקול מס' 184
מישיבת ועדת השירותים הציבוריים
מיום ה' כ"ה אדר תשל"ו 26.2.76 שעה 12.30

בכחור:

חברי הועדה: ח. גרוסמן - יו"ר
י. בארי
מ. גז
ל. דיציאן
ה. זיידל
מ. חריש
מ. ידיד
פ. שינמן

מוזמנים: צ. לוין - המוסד לביטוח לאומי
כהן - המוסד לביטוח לאומי
א. וולף - משרד הבריאות
ד. נוראל - משרד הבריאות
י. שכטר - משרד הבריאות
ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים
א. כפלאווי - משרד העבודה
א. לאור - משרד האוצר

מזכירת הועדה: ש. כרם

רשמה: א. גוטמן

סדר היום: חוק ביטוח בריאות תשל"ג - 1973

-1212-

(נתקבל ביום 26.2.76)

חוק ביטוח בריאות תשל"ג - 1973

היו"ר ח. גרוסמן: אני פותחת את הישיבה.

ה. זיידל: יש לי שאילתא בנושא הקיצוצים של משרד הבריאות בקופות-חולים. בזמן האחרון שמענו את יו"ר מרכז קופ"ח, א. ידלין, אשר אשר שיש סכנה של סגירת מרפאות וצימצום באישפוז. שמענו, שעומדים להעלות את מחיר יום אישפוז ל-350 ל"י. בזמנו, דברנו על כך שנזמין את אנשי קופ"ח של ההסתדרות. היום אני מדבר על קופות חולים וגם על שר הבריאות, שיש להזמין אותם, לאור התקציב החדש, כדי שנשמע מה יהיה בשנת 76.

היו"ר ח. גרוסמן: הזמנו את השר לישיבה שתקיים בעוד שבועיים, בנושא מצוקת האישפוז. לפני הישיבה, אעביר לו את השאלה שהצגת. אבל, זה לא קיצוצים בתקציב קופות-חולים, אלא קיצוץ את תקציב הבריאות. מדובר כאן בחצי מליארד ל"י בערך. אני מציעה, שקדם נשמע את השר. הוא זקוק לעידוד רב מצדנו.

סעיף 44

צ. לוי: לאור ההערות שנשמעו כאן ע"י החברים, נמנו את דעתנו, ואנו מציעים נוסח יותר מקוצר, והנוסח יהיה: במקום פסקה (1) יבוא: (1) הכנסה מהמקורות שמהם מגיעים דמי ביטוח לאומי לפי חוק הביטוח בכפוף לאמור בסעיף 48(א).

במקום סעיף 47 לחוק העיקרי יבוא:
"47 דמי ביטוח בריאות בעד סוגי מבוטחים שלא חלות עליהם הוראות סעיף 46 ישולמו בשיעור כפי שיקבע לפי סעיף 48(א) מהכנסתם.
לענין פרק זה ישולמו דמי ביטוח בריאות אף אם המבוטח פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי, אם דרך כלל או בתקופה מסוימת".

ל. דיציאן: אתם העברתם מסעיף לסעיף ולא שיניתם דבר. אנחנו סיכמנו בסעיף 47: בעד שאר סוגי המבוטחים ישולמו דמי ביטוח בריאות כאמור בסעיף 48(א).
אבל, את כל היתר לא הכנסנו לסעיף 47.

צ. לוי: תשלום דמי ביטוח בריאות יהיה גם לאלה שהם פטורים. זה ויכוח מחדש, כי ההצעה הזאת כאן זה לגמרי דבר אחר.

מ. ידיד: אני מבין, שהתיקון בסעיף 47 הוא בכך שהסיפא היא שאתם רוצים כאילו להשמיט את סעיף 45. השאלה אם הסיפא הזאת לא פוגעת בסעיף 45.

א. וולף: לא. היא אינה פוגעת.

ל. דיציאן: אני לא מבין את כל מה שנעשה אחר כך ואני לא מבין את סעיף 47. אנחנו אמרנו, שבמקום סעיף 44, במקום פסקה (1) ופסקה (2) יבוא: מהכנסה שממנה מגיע דמי ביטוח לאומי... אם כך, מאיפה הסיפא של סעיף 47?

צ. לוי: זה היה בסעיף 42. בהגדרה של הכנסה, הגדרנו: הכנסה, שמהם מגיע דמי ביטוח לאומי. לסעיף 47 הבהרנו, כי בדרך כלל ביטוח בריאות הולך יחד עם ביטוח לאומי, וכאן הבהרנו.

אנחנו ראינו את אחת מנקודות התורפה, ואמרנו שזה לא ענין של הגדרת הכנסה לגבי פטור, אלא יש סוגי מבוטחים שלפי חוק הביטוח הלאומי הם פטורים משלום דמי ביטוח. קדם זה הופיע תחת הגדת הכנסה, וזה לא נראה לי. בסעיף 44(1) היה כתוב: "...אף בזמן שאין לשלם ממנה דמי ביטוח לאומי לפי אותו חוק".

היו"ר ח. גרוסמן: אמרנו, לא להכניס את זה.

ל. דיציאן: הסיכום היה שאנו מוחקים את הסיפא של פסקה (1).

י. בארי: יש לי שתי הערות: 1. הבעתי את דעתי בפעם הקודמת, שעלינו להגדיר מה היא הכנסה, כך שכל אזרח שיקרא את החוק, ידע מה מגיע ממנו ובגין מה, ושלא נפנה אותו לחוק הביטוח הלאומי, וחוק הביטוח הלאומי יפנה אותו למס הכנסה.

ב. אפילו אליבא דכוונת המציעים בנוסח המקורי נאמר: הכנסה שמגיעים ממנה. עכשו, אנו מתבשרים שזאת הכנסה מהמקורות שמהם מגיעים.

דמי ביטוח מגיעים מהכנסה ולא ממקורות. אם אליבא דמציעים כך - אני אציע: הכנסה שבשים-לב למקורותיה מגיעים ממנה...

ה. זיידל: היות ורוצים שהחוק יהיה דומה לביטוח לאומי, לדעתי הנוסח המוצע הוא הרבה יותר פשוט מאשר קדם. אם נרצה, שהגביה תעשה ע"י הביטוח הלאומי, הרי הטעיף הזה רק יעזור לנו.

י. בארי: דמי ביטוח מגיעים לא מהמקורות אלא מההכנסה. בשים-לב למקורות, אתה קובע אם מגיע מההכנסה או לא.

צ. לויין: לענין סעיף 47: קדם היתה פסקה (1) בסעיף 44. גם מבחינה עניינית, לא היה נראה לי שזה המקום. מתי זה כן המקום? כשהגענו לשאלה מי צריך לשלם דמי ביטוח בריאות, ואמרנו: אלה המשלמים דמי ביטוח לאומי ואף אם הם פטורים מתשלום דמי ביטוח לאומי, הם ישלמו דמי ביטוח בריאות, כי זה דבר הניתן יום יום, שעה שעה, וזה אינו כמו ביטוח לאומי, שיש תקופה של צבירה. זה היה העיקרון שלנו.

אני ארענן את הזכרון במה מדובר: מדובר באדם שהגיע לגיל המזכה אותו לקיצבת זיקנה, והאיש הזה ממשיך לעבוד כעצמאי, או יש לו הכנסה מדוידנד, מרבית, פנסיה מגרמניה ודברים אחרים, הרי היום לפי חוק הביטוח הלאומי הוא פטור מתשלום דמי ביטוח. אדם כזה, בביטוח בריאות יצטרך לשלם.

ל. דיציאן: זה סותר את כל הטענות שלך לגבי בעיות גביה, ומחשב וכו'. כאשר דרשנו שיצויין ממה משלמים, אפרת שזה צריך להיות כפה בגלל בעיות של מחשב וגביה.

מ. ידיד: אני חוזר לשאלה שלי ביחס לסעיף 45. הנערים עד גיל 18 פטורים מתשלום דמי ביטוח ורק מס מקביל משולם. אני רוצה שנדע מה אנו עושים בסעיף 45, או שנצטרך להוסיף: "למעט נערים עד גיל 18", ואז אני שקט שהסיפא מכסה גם את סעיף 45.

א. וולף: הצעת הממשלה עדיין עומדת על גיל 14. הוועדה הציעה פתרונות אחרים. כל מה שיחלט פה בוועדה, יתוקן בסעיף 45, ואין בזה שום פגיעה ע"י הסיפא הזאת.

ל. דיציאן: אינני מתיחס לסעיף 45, אלא לסיפא של סעיף 47. כאשר דרשנו שיהיה פרוט בחוק ממה משלמים דמי ביטוח, היתה כאן טענה שהביטוח הלאומי לא יכל לקבל על עצמו את הגביה אם יהיה הפרוט הזה. עכשו אין בכלל הגדרה של הכנסה. בסיפא אני עוד פחות מבין מאשר את סעיף 44 כפי שהיה בהתחלה. הבה נעשה רשימה ונגיד מזה וזה צריכים לשלם דמי ביטוח, ולא יצטרכו לחפש בעשרה חוקים ועשות צווים עבור מה צריכים לשלם.

צ. לויין: אנחנו לא נהיה מוכנים לקבל שום הכבדה הנובעת מאיזה שינוי בחוק.

ל. דיציאן: אם הוועדה תחליט, אז ביטוח לאומי יבצע, ולא יגיד שהוא לא יבצע.

צ. לויין: אז נבקש את השר, שיחזיר את הנושא הזה לדיון בשמשלה. זו זכות לגיטימית, כי זה יכביד ויחייב אותנו למערכות שונות. אני חושב, שהיעילות בדבר מענינת גם את הוועדה ולא רק את

המוסד לביטוח לאומי כאשר בא המוסד לביטוח לאומי ואומר שלא יוכל לבצע את זה ע"י כמה מערכות כי יש כל מיני הוראות שונות, ואז יוצר פער והאזרח הקטן לא ידע, הלא אפשר להבין זאת בעיה. האזרח צריך להבין את החוק, אבל בדרך כלל במישור הביצועי המוסד שולח לאזרח הודעה ומפרט את שיעורי דמי הביטוח שהוא צריך לשלם, כגון 3% מזה, 1,8% מזה וכו' באותה מדה חשכנו שנוסיף עוד פרט וזה יהיה ביטוח בריאות. דברים אחרים - במנגנון הקיים - אנחנו לא יכולים. אם נצטרך ליצור כאן מערכת נפרדת - לא נוכל לעמוד בזה.

י. בארי : בסופו של דבר, כשיוצא חוק, התלונות מצד הציבור מופנות אל הכנסת, כי הכנסת מחוקקת חוקים. אם היא מחוקקת חוקים שאינם ברורים, לדעתי בצדק היא צריכה להיות מואשמת. די לי בחוק הגנת הדייר שהיה צריך להיות אחד מהדברים הפשוטים ביותר כדי שהאזרח ידע כמה דמי זכירות הוא צריך לשלם, אז שולחים אותו לדמי שכירות קודמים, ועושים חישובים והוא לא יודע כמה הוא צריך לשלם, ובעל הבית לא יודע כמה הוא צריך לגבות, והולכים למשפטים.

אני מבין את השיקול שלך, שאתה מיצג את המינהל מבחינה חיובית. אנחנו צריכים ליצג גם את האזרחים. זה יחול גם על אזרחים, שחוק ביטוח לאומי לא חל עליהם, אז עצמאי שיש לו מנהל חשבונות אולי ידע, אבל השכירים לא ידעו. אני מעוניין, שהאזרח ידע בדיוק כמה הוא צריך לשלם וממה.

לכן, אני מעדיף, עם כל הקשיים, שיהיה כתוב בחוק. אין לי התנגדות שתהיה זהות בין מקורות ההכנסה שמהם הוא ישלם לבין מקורות ההכנסה שמהם הוא משלם ביטוח לאומי, אבל שיהיה ברור לאזרח. אני מציע, שתהיה הגדרה מה זאת הכנסה.

היו"ר ח. גרוסמן : ההגדרה צמודה למובנה בחוק ביטוח לאומי.

י. בארי : במקום זה, אני מציע, שנפרט כאן בפסקה (2) וידע האזרח מה זה הכנסה שהוא צריך ממנה לשלם. אם יש חשש שמא יחולו תיקונים בחוק ביטוח לאומי, הרי במקרה כזה יחולו תיקונים גם בחוק ביטוח בריאות.

היו"ר ח. גרוסמן : אני בודקת שוב את הסיפא של סעיף 47. ממה שנאמר כאן, פרוש הדבר שהאיש פטור למעשה מכל הכנסה, ואז מכל מה שלא נכלל בביטוח לאומי, מכל היתר הוא גם כן צריך לשלם. אם מדובר על אנשים שהם פטורים מתשלום ביטוח לאומי אבל הם ישלמו דמי ביטוח, ז"א אף אחד לא פטור בעצם מדמי ביטוח בריאות.

אם כן, צריך להיות: כל מבוטח חייב דמי ביטוח בריאות.

צ. לוי : אנחנו רצינו להבהיר, שגם מי שפטור מתשלום דמי ביטוח לאומי, ישלם דמי ביטוח בריאות.

היו"ר ח. גרוסמן : קדם אתה קובע שאתה מחייב את כלם, ואחר כך אתה תפרט את הפטורים.

צ. לוי : זה אפשרי.

א. וולף : אם אנחנו מגדירים הכנסה כפי שהציע מר לוי, עם תיקון נוסח של משרד המשפטים, יתכן שניתן לוותר על הסיפא הזאת. מאחר ואנו קובעים בסעיף 45 שכל מבוטח חייב בתשלום דמי ביטוח, ואנחנו כותבים מה זה דמי ביטוח, ואנחנו כותבים בסעיף 49 את הפטורים, אז יתכן שיכולים לוותר על הסיפא של סעיף 47.

היו"ר ח. גרוסמן : הסיפא של סעיף 47, כרגע, בסימן שאלה, ואני מציעה לכם לבדוק את זה.

א. וולף: בסעיף 45 היתה הצעה של ח"כ מ. ידיד.

ל. דיציאן: גיל 14 בודאי אינו אקטואלי, כי לרוב יש כבר תשע כתות חובה. היו שלוש הצעות: הצעה אחת תומכת בגירסת הממשלה, הצעה אחת של ח"כ ורדיגר אשר דיברה על 50% מהתעריף הרגיל, והיתה הצעת פשרה: מגיל 16.

ה. זיידל: אני מוכן להיות בין אלה המציעים גיל 16.

סעיף 48

א. וולף: עד כה דיברנו על מי משלם, מה ההכנסה לצורך תשלום וכו' עכשו אנו מדברים על הנושא מה שיעורי דמי הביטוח. פיסקה (א) קובעת מי יהיו השרים, בהתייעצות עם שר האוצר, אשר יקבעו בצו את שיעורי דמי הביטוח, וכתוב כאן שזה יהיה באישור ועדת הכספים של הכנסת.

שיעורי דמי הביטוח נחלקו בין סעיף 46 וסעיף 47. סעיף 46 זה עובדים שכירים, וסעיף 47 זה כל אלה שאינם עובדים שכירים. הרשות של השרים היא לקבוע סכום מינימלי ומקסימלי, ז"א לענין אלה שאינם שכירים ולענין דמי ביטוח שהשכיר עצמו משלם. לא לענין מס מקביל. היום יש מס מקביל 2,7% ללא תיקוה.

היו"ר ח. גרוסמן: א. שרי הבריאות והעבודה לאחר התייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.

ל. דיציאן: אני מציע שזה לא יהיה באישור ועדת הכספים, אלא באישור ועדת השירותים הציבוריים.

מ. ידיד: לי יש הצעה נפרדת לכל הסעיף: (א) דמי הביטוח לסוגי המבוטחים יהיו בשיעורים הקבועים בלוח א'.
(ב) סכום מקסימלי וסכום מינימלי של הכנסה לענין תשלום דמי ביטוח בריאות הם הסכומים הקבועים בלוח ב'. (ג) שר הבריאות בהתייעצות עם שר העבודה ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, רשאי לשנות בצו את השיעורים שבלוח א' ואת הסכומים שבלוח ב'.

ל. דיציאן: אני מצטרף להצעת ח"כ מ. ידיד.

מ. חריש: מה שמציע ח"כ מ. ידיד הוא, שנקודת המוצא תיקבע בחוק לגבי דמי ביטוח. מהותית, זה אינו שונה מהצעת הממשלה. עד שאנו נקבע את החוק בקריה בכנסת ועד שהוא יופעל, יצטרכו לשנות כבר את דמי הביטוח בצו. בקצב הקיים, אנו נגמור את הקריאה השלישית ונקבע דמי ביטוח שלא יהיו משמעותיים כבר אחרי שנה.

היו"ר ח. גרוסמן: לי נראה, שמה שמציע ח"כ ידיד, אינו אופרטיבי. זה מצב שונה כשזה צריך להיות חלק מהחוק, וזה דבר שונה כשזה צו שאפשר להחליף אותו ואפשר לקבל אישור של ועדה זו או אחרת. אתה רוצה, שלחוק יהיה מצורף לוח.

מ. ידיד: ככה זה בביטוח לאומי.

ה. זיידל: יש לי כמה מחשבות בסעיף זה. היום, במס אחיד יש לוח א' ו-ב'. האם הכוונה בלוח, ששם ייקבע אחוז קבוע של הכנסה, או סכומים? אם אתה מדבר על סכומים, הרי היום 100 ל"י, בעוד שנה או שנתים יהיו 20 ל"י, אולי. אם אתה מדבר על אחוזים קבועים מההכנסה, אז זה יכל להיות בלוח. אני לא רואה שינוי מהותי בהצעת ח"כ ידיד.

יש מועצת בריאות. האם אין צורך להתייעץ מועצה, לגבי דמי ביטוח? אינני מניח, שאם מדובר בגבית דמי ביטוח - ואני ער לכך שיש יותר מדי גופים אשר צריך להתייעץ אתם - אינני מניח שלא יתייעצו עם הגוף המרכזי, אשר אחר כך בחיי יום יום יבצע את חוק הבריאות, וזאת המועצה.

אני תומך, דוקא, שבענין דמי ביטוח יש צורך בהתייעצות עם שר האוצר, אבל אני תומך בפיקון שהציע ח"כ דיציאם, ואני חושב שזה צריך להיות באישור ועדת השירותים של הכנסת, כי אם מדובר בשלושה שרים, אז ציך לראות את ההשלכה הציבורית ולא דוקא הפיסקאלית, ולכן נראה לי שזה צריך להיות באישור ועדת השירותים הציבוריים.

פ. שיינמן: בסיפא של סעיף 48.א. הכוונה היא לקבוע את האחוז. כאשר זה עובד או מעביד - אתה יודע פחות או יותר מה ההכנסה. אבל לפי סעיף 47 אלה שאינם עובדים או עצמאים, אינני יודע איך תיקבע ההכנסה שממנה יגבו דמי ביטוח. אני מבין, ששר העבודה והבריאות יקבעו בצו. הכוונה היא אחוז מדמי ביטוח. אם הם רשאים לקבוע סכום מינימלי ומקסימלי, זה לא מתיחס רק לסעיף 47 אלא גם לסעיף 46.

א. וולף: בודאי. לגבי מס מקביל אין היום תיקרה. זה יימשך באותה צורה ולא תיקבע תיקרה. היום זה 2,7% וזה ישאר 2,7% או יהיה 3%.

פ. שיינמן: ז"א סכום מינימלי ומקסימלי, זה על החלק של העובד ושל העצמאי.

ל. דיציאן: מפריע לי כאן הסכום המינימלי. זה יכל להיות כאן חמור ביותר. בביטוח לאומי יש אמנם מינימום, אבל הוא הרבה פחות מאשר שכר המינימום במשק. זה פחות מחצי.

א. וולף: לכן לא הצמדנו את זה כאן לביטוח לאומי.

ל. דיציאן: זה טוב בשביל ההכנסת מדמי ביטוח בריאות. זה לא טוב בשביל האזרח. כתבת שסכום מינימלי ומקסימלי ייקבע בצו, ודוקא את זה אתה לא מצמיד לביטוח לאומי?

א. וולף: אם המינימום יהיה יותר גבוה, זה טוב לאזרח.

ל. דיציאן: זה טוב מאד בשביל ההכנסות של דמי ביטוח. אם היום 300 ל"י זה הכנסה מינימלית, ומישהו מרויח 350, הרי בביטוח לאומי הוא משלם רק מ-350 ל"י.

היו"ר ח. גרוסמן: יש הכנסה מינימלית, ואם יורדים מהמינימום הזה, לא גובים.

ל. דיציאן: אשה שאינה עובדת, הרוצה להצטרף לביטוח לאומי, יכולה להצטרף לפי סכום מינימלי אשר נקבע בתקנות הביטוח הלאומי ואלה סכומים מאד נמוכים; אינני יודע אם זה 300 או 350 ל"י. אם כאן לא קובעים אותו מינימום גם לצרכי ביטוח בריאות, יוצא שאם השר יקבע בתקנות שהמינימום הוא 1,000 ל"י, אז אם מישהו עובד ארבע שעות ומרויח 500 ל"י, הוא יצטרך לשלם לפי 1,000 ל"י למרות שהכנסתו היא הרבה פחות מזה.

א. וולף: עקרת-בית הרוצה להצטרף כמבוטחת ברשות, היא חייבת לשלם ממנימום מסוים, גם אם אין לה הכנסה. בביטוח בריאות אין המינימום הזה אלא כלם מבוטחים חובה, אלא שדמי הביטוח יהיו החל מהכנסה מינימלית. מי שיש לו הכנסה מינימום - ישלם לפי הכנסה מינימום. אין לאדם הכנסה מינימלית - הוא לא ישלם. אם מרויח פחות מהמינימום - הוא לא ישלם.

ל. דיציאן: אם אומרים מינימום הכנסה, הוא יכל לאמר מינימום הכנסה זה אלף ל"י, ואם אתה מרויח 500 ל"י, זה לא מענין ואתה צריך לשלם כאילו יש לך הכנסה מינימלית של אלף ל"י.

צריך שהמינימום לא יהיה יותר מההכנסה בפועל.

צ. לוין : בחוק ביטוח לאומי - בניגוד למה שמוצע כאן - נאמר, שמבוטח שאין לו הכנסה או הכנסתו אינה מגיעה למינימום האמור, ישתלמו בעדו דמי ביטוח לאומי כאילו הכנסתו היתה מינימום. בהצעת חוק ביטוח בריאות, זה לא נאמר. אם זה לא נאמר, אז אי אפשר להטיל על אדם אם אין לו הכנסה מינימלית.

ו. פנחסוביץ : נביא הצעת נוסח לישיבה הבאה.

י. בארי : מן הדין היה לכלול בסעיף 83 בתאור הסמכויות והתפקידים של המועצה לביטוח בריאות, גם את קביעת גובהם של דמי הביטוח. לדעתי, המקום לקביעה, הוא באותו סעיף. אז נאמרו שני דברים: 1. עוד נדון בדמי ביטוח; 2. ניתן לפרש. נאמר בפריט מס. 12 לסעיף 83 "יעוץ והמלצה לשרים בדבר התקנת תקנות לפי חוק זה". הואיל וגם צו הוא בגדר תקנה, הרי צו של שרים בענין שיעור דמי הביטוח, גם הוא יכלול בהתייעצות חובה עם מועצת הבריאות. עשו הבחנה בין תעריפים ושקוטים ודמי ביטוח. אם מבר מצמידים את דמי ביטוח בריאות לדמי ביטוח לאומי, אז גם הפרוצדורה של קביעת השיעורים צריכה להיות זהה, ובדיוק באותה פרוצדורה צריכים להקבע השיעורים.

פ. שינמן : בסעיף 49 נאמר "אלה פטורים מדמי ביטוח...". אם זה נכון, שהכנסה שהיא מתחת להכנסה מינימלית, פטורה מדמי ביטוח, זה צריך להוסיף בסעיף 49 בין הפטורים מדמי ביטוח.

א. וולף : נבהיר את הכוונה הזאת.

צ. לוין : העלאת שיעור דמי הביטוח, היא באישור ועדת הכספים.

ל. דיציאן : בוועדת העבודה לוחטים שנתיים להעביר את רוע הגזרה, כי מלמעלה קובעים דברים שאינם מתאימים למציאות, ולא פעם קובעים שיעורים שהם פיסקאליים ואינם בהתאם למציאות אלא בהתאם לצרכי ביטוח לאומי.

היו"ר ח. גרוסמן : אנחנו מסכמים: א. יהיה ניסוח יותר בהיר ביחס לפטור לאלה שהכנסתם מתחת למינימום. זה מוסכם על כולם. יש הצעה האומרת: "שר הבריאות בהתייעצות עם שר האוצר, באישור ועדת השרותים הציבוריים של הכנסת...". האם מישו תומך בהצעה האומרת: "...שרי הבריאות והעבודה...?"

מ. חריש : כן.

היו"ר ח. גרוסמן : יש שתי הצעות: 1. באישור ועדת הכספים; 2. באישור ועדת השירותים.

י. בארי : אני נוטה לקבל מה שאומר ח"כ ידיד, זה יוצא שמצד אחד אנחנו מצמידים את זה לחוק ביטוח לאומי וביחס להכנסה שמים לב למקורותיה, וזה רוב. רוצה להקל על המינהל בביטוח לאומי, ומצד שני כשאנו באים לקבוע את השיעורים, לא יהיו אותם שרים ולא אותה ועדה. אם נלכת כמו שמציע ח"כ ידיד, אז אולי שתכל יהיה עצמאי, אבל לא יכל להיות שבשלב זה פתאום נהיה עצמאים.

מ. ידיד : אני מוכן ללכת לפשרה, ואני מציע: שר הבריאות בהתייעצות עם שרי העבודה והאוצר, באישור ועדת השירותים של הכנסת.

מ. חריש : יש ויכוח על תפקיד ועדת הכספים לעומת ועדות אחרות. על קביעת תקציבים. אנחנו, דרך אגב עולים על שולי ההצעה הזאת.

בנושא של איזון תקציבי, הוועדה שלנו לא תקבל את המשקל הנכון. בוועדה שרותים ציבוריים, כשעומד נושא של בעיות סוציאליות, הנטייה תמיד של לחץ כלפי מטה, ואני קצת בעד איזונים. שר האוצר יאשר, והוא יהיה בעד, ואנחנו נשיל וטו. לעומת זה, ועדת הכספים, יש לה נטייה דוקא לכוון השני. בדברים רבים, אני בעד אישור ועדת השירותים. אבל, דוקא בענין כיסוי תקציבי, לא היתי רוצה להיות הפוסק בענין זה. כאשר יש אישור השרים בהתייעצות שר האוצר ואישור המועצה - היתי משאיר את זה לוועדת הכספים.

היו"ר ח. גרוסמן: יש הצעה בעד לוחות. יש הצעה בעד צו. אני דוגלת בצו. נצטרך להכריע בין שתי הקונצפציות.

מ. ידיד: אני מצמיד את זה לביטוח לאומי, ושם יש לוחות.

צ. לוי: מה משמעות הלוחות בביטוח לאומי? בלוחות הנספחים לחוק הביטוח הלאומי, מופיעה התשתית. השינויים נעשים כל הזמן על פי צווים. רק כאן, איפה שהיה צריך להיות סכום מקסימלי, מופיע הדבר כבר עם פרסום החוק איזה בסיס, ואחר כך השינויים במשך כל הזמן יבואו על ידי צו.

אם רוצים לשנות, יש סמכות בידי השר לשנות את המקסימום בצורה זאת ואחרת ע"י צו. השוני היחיד הוא נקודת המוצא. נקודת המוצא היא שמופיע סכום שאתה רואה, ואחר כך פועל צו, בה בשעה שפה אתה לא קובע שום דבר אלא מתיחס לחוק ואחר כך ייקבעו השיעורים ע"י צו.

א. וולף: יש סעיפים בחוק שהם ללא התייעצות עם המועצה, ובכל זאת מתייעצים עם המועצה. אם נכתוב גם בצו - אז זה חל. אתה לא צריך בכל מקום להכניס שזה בהתייעצות עם המועצה.

היו"ר ח. גרוסמן: אולי זה ישכנע את ח"כ ידיד, שצריך להיות צו.

סעיף 48.ב

א. וולף: נאמר כאן, שהצו הזה ניתן לשינוי והוא יכל להיות לפי סוגים שונים. זה בסך הכל דמי הביטוח של אלה שאינם שכירים. שיעור דמי הביטוח לא יכל לעלות על הצטברות של דמי ביטוח בריאות ומס מקביל המשתלמים עבור השכיר. נניח, שיחד זה מאה ל"י - אז העצמאי לא יכול לשלם בשיעורים יותר מכך. השיעורים לא יכולים לעלות.

צ. לוי: עצמאי, עם אותה הכנסה כמו שכיר, לא ישלם יותר.

היו"ר ח. גרוסמן: פה יש הוראה מה הגבול של הלוח.

מ. ידיד: מינימום ומקסימום צריכים לקבוע בלוח.

א. וולף: אז אתה לא הולך לפי ביטוח לאומי.

מ. ידיד: אני מוכן ללכת גם בסעיף זה כמו בביטוח לאומי.

י. בארי: למה המלים: "צו זה יהיה ניתן לשינוי"? ידוע, שצו ותקנות ניתנים לשינויים על ידי השרים שהתקינו אותם. אלא אם כן הכוונה שהם לא יהיו נתונים לשינויים בדרך שהותקן הצו. השאלה אם שינוי זקוק גם כן לפניה אל ועדה, כשם שהצו נקבע. אינני יודע בשביל מה צריך לכתוב כך.

א. וולף: במבט ראשון, נראה לי שח"כ בארי צודק, כי הפרוצדורה היא אותה פרוצדורה. אבל, נבדוק את זה.

פ. שינמן: למה הסיפא בסעיף קטן (ב) בלבד? זה צריך להיות גם בסעיף קטן (א), שלא יעלה על השיעור שייקבע לדמי ביטוח בריאות ומס מקביל ביחד. מדוע זה צריך להיות רק אם יחיו

שינויים? גם אם אין שינויים, לא צריך שיעלה על השיעור שייקבע לדמי ביטוח בריאות ומס מקביל. לדעתי, הסיפא אשר בפיסקה (ב) צריכה להיות גם הסיפא בפיסקה (א).

א. וולף : זה ענין של ביטוח.

סעיף 49

מ. חריש : מפורטים כאן הפטורים מדמי ביטוח. כל הסוגים כאן הם אלה שלא מגיעים להכנסת מינימום. השאלה, אם הסעיף הקודם, המדבר על הכנסת מינימום לצבאי תשלום דמי ביטוח, אינו עונה גם על כל הסעיפים האלה.

מה זה משנה אם הוא מסוגל לכלכל את עצמו, כאשר הסעיף הקודם משחרר אותו? לפי הסעיף הקודם, הוא יכל לכלכל את עצמו ואיננו מכלכל את עצמו ואז הוא מתחת למינימום של הכנסה, אז הוא אינו משלם דמי ביטוח.

מ. ידיד : לגבי פסקה (1) אני מציע: "מבוטח שטרם מלאו לו 18 שנה" בפיסקה (2) אני מציע: "...לרבות נכדו או קרובו..." הכוונה לאדם מבוגר יותר מ-18 שנה והוא נמצא סמוך על שולחנו של המבוטח. אולי זה אדם שאיננו מסוגל לעמוד בכחות עצמו. אני מבקש, שתהיה הבהרה בענין זה.

פ. שינמן : אני מציע להוסיף פסקה (4) - מי שהוא מתחת להכנסה מינימום.

החלטנו למעלה, שייקבע מה ההכנסה המינימלית, וזה צריך להופיע כאן בין הפטורים. איפה יהיה כתוב שאיש זה פטור, כיון שהכנסתו מתחת להכנסה מינימום?

היו"ר ח. גרוסמן : אמרנו שנבהיר את זה בסעיף 48.

י. בארי : הערתו של ח"כ חריש מאד חשובה. אבל, דוקא בשים-לב לנוסח בסעיף 49, היא מעוררת בעיה. מה קורה אם מישהו מחליט - למרות שהוא יכל לעבוד ויכל להתכלכל - הוא מחליט ללכת לקלנוע ולשחק קלפים, ואז מבחינת המינימום ומקסימום, הוא יהיה פטור ולפי החוק הוא יהיה מבוטח? אם אנו משלמים אם מצב כזה, אז צודק ח"כ חריש וכל סעיף 49 מיותר.

בשלב הבא הוא פטור, אז למה לי סעיף פטור מיוחד שיכלול את הפטורים שיהיו בצו? אם לא - נסיק מסקנות, אבל גם לגבי סעיפים קודמים.

היו"ר ח. גרוסמן : יש כאלה הרוצים לכלכל עצמם ולא נותנים להם את ההזדמנות, או אינם משתלבים במקצוע, וכדומה. האם אדם כזה צריך לשלם?

א. וולף : התיקון של פסקה (1), קשור עם סעיף 45. אם הצעת הממשלה תשובה, נתאים גם את פסקה (1).

לגבי פסקה (2), אין לזה גבול. מדובר על ילד ועל נכד, וכך זה בביטוח לאומי, כי לקירבה אין גבול.

אם הוא אינו מסוגל לכלכל עצמו, זה נופל בגדר הריצפה המינימלית. השאלה משתלבת עם השאלות של ח"כ בארי וח"כ חריש, אבל, כרגע אין לי תשובה מספיק בהירה.